Lietas arhīva Nr. A42-00673-20/27
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0310.A420244319.3.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 10.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Karnīte,

piedaloties pieteicējas SIA „East – West Transit", trešo personu SIA „LN Degviela" un MAS „Latvijas Nafta" pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/, pieteicējas SIA „AE Investments" pilnvarotajiem pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Satiksmes ministrijas pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „East – West Transit" pieteikuma par Satiksmes ministrijas (turpmāk – ministrija) 2019.gada 7.augusta lēmuma Nr.03-02/2387 „Par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu /adrese/, saskaņojumu" (turpmāk – Lēmums) atcelšanu daļā, ar kuru nolemts atcelt VAS „Latvijas Valsts ceļi" 2019.gada 24.maija lēmumu Nr.1.1./6256 „Par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu saskaņojumu" (turpmāk – Sākotnējais lēmums) daļā par vertikālo apzīmējumu Nr.906, Nr.907, Nr.912 saskaņojuma atcelšanu, un SIA „AE Investments" pieteikumu par Lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru nolemts atstāt negrozītu Sākotnējo lēmumu daļā par ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" („Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām") saskaņojuma atcelšanu, un mantisko zaudējumu 3 957 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 5.februārī VAS „Latvijas Valsts ceļi" saņemts SIA „East – West Transit" (turpmāk – ēku īpašniece) 2019.gada 25.janvāra iesniegums, kurā lūgts atcelt VAS „Latvijas Valsts ceļi" 2018.gada 27.decembra saskaņojumu Nr.4.3.1/15472 par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu – ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" (*„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) un vertikālo apzīmējumu Nr.906 un Nr.907 – uzstādīšanu nekustamajā īpašumā /adrese/ (kadastra Nr./numurs A/) (turpmāk – zemesgabals) tāpēc, ka minētais lēmums ir prettiesisks, jo ceļa zīmju izvietošanu un uzstādīšanu ir veikusi persona, kas nav atzīstama par vienīgo ceļa pārvaldītāju Ceļu satiksmes likuma 38.panta otrās daļas izpratnē. *(lietas 1.sējuma 166. – 167.lapa)*.

2019.gada 24.maijā VAS „Latvijas Valsts ceļi" ar Sākotnējo lēmumu nolēma atcelt VAS „Latvijas Valsts ceļi" 2018.gada 27.decembra saskaņojumu par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu – ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" (*„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) un vertikālo apzīmējumu Nr.906 un Nr.907 – uzstādīšanu nekustamajā īpašumā /adrese/ *(lietas 1.sējuma 153. – 157.lapa)*.

SIA „AE Investments" (turpmāk – zemesgabala īpašniece) apstrīdēja Sākotnējo lēmumu, 2019.gada 17.jūnijā iesniedzot ministrijā apstrīdēšanas iesniegumu *(lietas 1.sējuma 135. – 137.lapa)*.

[2] Ministrija ar 2019.gada 7.augusta lēmumu Nr.03-02/2387 (turpmāk – Lēmums) nolēma atcelt Sākotnējo lēmumu daļā par vertikālo apzīmējumu Nr.906 un Nr.907 saskaņojuma atcelšanu un atstāt negrozītu Sākotnējo lēmumu daļā par ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" (*„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) saskaņojuma atcelšanu *(lietas 1.sējuma 88. – 96.lapa)*, pamatojot to šādi.

[2.1] Ceļa zīme ir vispārīgs administratīvs akts, obligāti izpildāms akts un līdz ar to pieprasa attiecīgu rīcību ne tikai no zemesgabala un būvju īpašniekiem, bet arī no jebkurām trešajām personām, kas atrodas ceļa zīmju darbības zonā. Tādējādi, ja nekustamajā īpašumā ir izvietotas ceļa zīmes, kas minēto īpašnieku ieskatā neatbilst normatīvajos aktos un savstarpējos līgumos nodibinātajai lietošanas kārtībai, tad šajā gadījumā būvju īpašuma īpašniekam, novietojot transportlīdzekli neatbilstoši ceļa zīmē noteiktajai kārtībai, tiek piemērots sods par administratīvo pārkāpumu – transportlīdzekļa novietošanu neatbilstoši ar ceļa zīmēm noteiktajai kārtībai, un šīs administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros nav tiesību iebilst pret to, ka ceļa zīme ir izvietota pretrunā ar noteikto lietošanas kārtību.

[2.2] Starp ēku īpašnieci un zemesgabala īpašnieci nav noslēgts zemes nomas līgums, bet starp tām pastāv nomas attiecības uz likuma pamata – piespiedu nomas attiecības, kas nodibinātas, pamatojoties uz Siguldas pilsētas zemes komisijas 1998.gada 13.janvāra lēmumu, zemes reformas ietvaros. Līdz ar to īstenojas Civillikuma 2130.un 2131.pantā noteiktais, ka lietas iznomātājam ir pienākums nodot lietu nomniekam un netraucēt tās lietošanu un ka nomniekam ir tiesības lietot nomā esošo lietu. Taču konkrētajā situācijā ceļa zīmes kā satiksmes organizācijas līdzekļi ietekmē ēku īpašnieces tiesības lietot zemesgabalu un rada tiesiskas sekas, proti, ierobežo ēku īpašnieces tiesības lietot nodibināto ceļa servitūtu, savukārt vertikālie apzīmējumi, kas nodala zemesgabalu no blakus esošā zemesgabala, tai šādas tiesiskās sekas nerada.

[2.3] Zemesgabals ir noteikts kā ēku īpašnieces būvju īpašumam funkcionāli saistītais zemesgabals, ko apliecina arī zemesgrāmatā reģistrētā atzīme par būvju īpašuma saistību ar zemi, tāpēc zemesgabala īpašnieces tiesības rīkoties ar zemesgabalu ir ierobežotas. Līdz ar to ēku īpašniecei ir jābūt nodrošinātai iespējai lietot zemesgabalu. Taču no konkrētās lietas materiāliem izriet, ka starp ēku īpašnieci un zemesgabala īpašniecei pastāv strīds ēku īpašnieces īpašumā esošajām būvēm piesaistītā zemesgabala lietošanu.

[2.4] Tā kā ar ceļa zīmju izvietošanu zemesgabalā bija ierobežotas ēku īpašnieces tiesības uz īpašumu, bija nepieciešams aizsargāt ēku īpašnieces tiesības lietot zemesgabalu, atjaunojot iepriekšējo stāvokli, proti, atceļot ceļa zīmju izvietošanas saskaņojumu, kas izdots 2018.gada 27.decembrī.

[2.5] Attiecībā uz vertikālajiem apzīmējumiem norādāms, ka ministrija nesaskata tiesisku pamatu, lai liegtu zemesgabala īpašniecei norobežot tai piederošā zemesgabala robežu no blakus esošā zemesgabala. Ministrijas ieskatā, argumenti par zemesgabala norobežošanas nepieciešamību, lai novērstu trešo personu radītos bojājumus zemesgabalam, ir pamatoti.

[2.6] Zemesgabala īpašniece lūgusi ministriju atlīdzināt tai zaudējumus 3 957 *euro* apmērā, kas radušies saistībā ar satiksmes organizācijas shēmas izstrādāšanu un saskaņošanu, kā arī ceļa zīmju uzstādīšanu. Administratīvā procesa likuma 96.pants paredz personas pienākumu samazināt zaudējumus un sadarboties ar iestādi, lai pēc iespējas tos novērstu. Savukārt, ja persona to nedara, tā, apstrīdot vai pārsūdzot iestādes lēmumu, uz attiecīgajiem apstākļiem, kas radījuši zaudējumus, nevar atsaukties.

[2.7] Ministrija norāda, lai arī Sākotnējais lēmums daļā tika atzīts par neatbilstošu normatīvo aktu prasībām un atceļams, tomēr jāņem vērā arī citi ar shēmas saskaņošanu saistīti apstākļi. VAS „Latvijas Valsts ceļi" normatīvajos aktos ir noteikts tvērums, kura ietvaros vērtēt jautājumus par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu saskaņošanu. Konkrētajā administratīvajā lietā šis tvērums ir krietni plašāks un daļa atbildības par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu ir jāuzņemas ierosinātājam, proti, zemesgabala īpašniecei.

[2.8] Tā kā zemesgabala īpašniece kompetentajai iestādei nesniedza visu nepieciešamo informāciju, VAS „Latvijas Valsts ceļi" paļāvās, ka zemesgabala īpašniece ir uzskatāma par to personu, kas ir tiesīga noteikt kārtību zemesgabalā. To, ka ar ceļa zīmju izvietošanu tiek aizskartas ēku īpašnieces tiesības uz īpašumu, VAS „Latvijas Valsts ceļi" uzzināja, saņemot tās apstrīdēšanas iesniegumu. Tādējādi zemesgabala īpašnieces lūgums atlīdzināt zaudējumu 3 957 *euro* apmērā ir noraidāms.

[3] Ēku īpašniece Lēmumam nepiekrita, tāpēc 2019.gada 15.augustā iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu un 2019.gada 3.oktobrī paskaidrojumus *(lietas 1.sējuma 4. – 12.un 257. – 258.lapa)*, motivējot iebildumus šādi.

[3.1] Pamatots ir Lēmums daļā, ar kuru atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums daļā par ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" (*„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) saskaņojuma atcelšanu un pilnībā pievienojas Lēmumā norādītajai motivācijai un pamatam attiecībā uz iepriekš minēto.

[3.2] Taču ēku īpašniece uzskata, ka ministrija ir nepareizi novērtējusi lietā esošos pierādījumus, faktiskos un tiesiskos apstākļus, kā arī rezultātā nepamatoti atcēlusi Lēmuma daļā, ar kuru nolemts atcelt Sākotnējo lēmumu par vertikālo apzīmējumu Nr.906 un Nr.907 atcelšanu.

[3.3] Ēku īpašniece norāda, ka zemesgabalam nekādi bojājumi nav un netiek nodarīti. Vertikālo apzīmējumu uzstādīšana Nr.906, Nr.907 un Nr.912 zemesgabala īpašniecei ir bijusi nepieciešama tikai tādēļ, lai kaitētu ēku īpašniecei un izmantotu to kā piespiešanas instrumentu civiltiesiskā strīda risināšanā civillietā Nr.C29382418, proti, piespiestu ēku īpašnieci nomāt no zemesgabala īpašnieces tai piederošo zemesgabalu kadastra Nr./numurs A/, pieprasot par to neadekvāti augstu nomas maksu, nevis, kā norāda zemesgabala īpašniece, novērstu trešo personu radītos bojājumus zemesgabalam.

[3.4] Ēku īpašniece uzskata, ka zemesgabala īpašniece nav pierādījusi tos apstākļus, uz kuriem tā atsaucas – trešo personu radītie bojājumi zemesgabalam, lai būtu iestājies pamats un nepieciešamība uzstādīt zemesgabalā vertikālos apzīmējumus Nr.906, Nr.907 un Nr.912, un būtu aizsargājamas zemesgabala īpašnieces tiesiskās intereses.

[3.5] Ēku īpašniecei nav iespējams sekmīgi izlietot ar tiesas spriedumu nodibināto servitūtu, kam piebraucamais ceļš ir no Vidzemes šosejas puses, ja ir uzstādīti iepriekš minētie vertikālie ceļa apzīmējumi. Proti, ceļa servitūts sākas no Vidzemes šosejas puses un beidzas ar izbraukšanu uz šobrīd AS „Latvijas Nafta" un SIA „LN Degviela" piederošā zemesgabala, kadastra Nr./numurs B/. Nav iespējama brīva un netraucēta transporta kustība, it īpaši smagā transporta, lai nodrošinātu piekļuvi būvēm, kā arī izbraukšanu no teritorijas, ja ir uzstādīti ierobežojoši satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi uz zemesgabala.

[3.6] Ēku īpašniece nepiekrīt, ka ir jānodala jautājums par shēmā paredzēto ceļa zīmju un vertikālo apzīmējumu uzstādīšanu, jo tie ir nesaraujami saistīti. Ministrijai bija jāvērtē, vai satiksmes organizācijas (kontroles) tehnisko līdzekļu uzstādīšanai, tajā skaitā arī to, kas nodrošina zemesgabala norobežošanu, ir saņemta pašvaldības un trešo personu piekrišana un izstrādāta atbilstoša dokumentācija.

[3.7] Ministrija nav vērtējusi jautājumu par vertikālā apzīmējuma Nr.912 izvietošanu zemesgabalā un nav pieņēmusi attiecīgu lēmumu, tādējādi pieļaujot būtisku procesuālu pārkāpumu.

[3.8] Ēku īpašniece uzskata, ka 2015.gada 23.novembra spriedumam lietā Nr.C35124712, uz kuru ministrija atsaukusies, nav nekāda sakara ar konkrēto administratīvo lietu. Turklāt informācija, uz kuru ministrija norādījusi, ka ēka ar kadastra Nr./numurs C/netiek izmantota saimnieciskajā darbībā, neatbilst patiesībai, jo tā ir rekonstruēta un pilnībā atbilst mūsdienu prasībām un tiek izmantota saimnieciskajā darbībā. Tāpat absurds ir ministrijas apgalvojums, ka nodibinātais ceļa servitūts nav noteikts ar mērķi, lai brīvi iebrauktu un izbrauktu no zemesgabala. Pa ceļu jeb nodibināto ceļa servitūtu pārvietojas un ir jāpārvietojas transportam un ir tikai loģiski, ka transportam, kas vēlas piekļūt pie ēku īpašnieces būvēm, ir jāspēj kā iebraukt, tā izbraukt. Līdz ar to vertikālo apzīmējumu uzstādīšana vistiešākajā veidā ierobežo ēku īpašnieces tiesības izmantot zemesgabala īpašniecei piederošo zemesgabalu, uz kura atrodas ēku īpašniecei piederošās būves.

[4] Arī zemesgabala īpašniece Lēmumam nepiekrita, tāpēc 2019.gada 13.septembrī vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, lūdzot tiesu atcelt Lēmumu daļā, ar kuru atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums par ceļa zīmju Nr.523, Nr.524 un Nr.849 saskaņojuma atcelšanu, kā arī lūdzot uzlikt par pienākumu ministrijai atlīdzināt viņai radušos zaudējumus 3 957 *euro* apmērā saistībā ar iepriekš minēto ceļa zīmju demontāžu *(lietas 2.sējuma 5. – 10.lapa)*. Pieteikums pamatots ar turpmāko.

[4.1] Zemesgabala īpašniece uzskata, ka Lēmums pieņemts, pārkāpjot procesuālo un materiālo tiesību normas. Ministrija ir nepareizi novērtējusi lietā esošos pierādījumus, kā arī nepamatoti piemērojusi tiesību normas, kuras tai nebija jāpiemēro, nonākot pie nepamatotiem un tiesību normām neatbilstošiem secinājumiem, un tā rezultātā pieņemot prettiesisku Lēmumu.

[4.2] No lietas faktiskajiem apstākļiem konstatējams, ka nekustamajā īpašumā atrodas izbūvēta teritorija, kas nodrošina savienojumu starp Vidzemes šoseju un Strēlnieku ielu, un tiek izmantota transportlīdzekļu braukšanai. Attiecīgi secināms, ka transportlīdzekļu braukšanai paredzētā teritorija Ceļu satiksmes likuma izpratnē ir atzīstama par ceļu. No minētā savukārt izriet, ka zemesgabala īpašniece ir arī vienīgā ceļa īpašniece.

[4.3] Starp ēku īpašnieci un zemesgabala īpašnieci nav noslēgta vienošanās par konkrētās platības zemesgabala daļas nodošanu ēku īpašniecei lietošanā, jo lietošanas tiesības ēku īpašniecei ir noteiktas ar tiesas spriedumu. Tādējādi no faktiski konstatējamajiem apstākļiem izriet, ka ēku īpašniecei piederošās būves apgrūtina nekustamo īpašumu vienīgi to būvapjoma platībā. Tādējādi ēku īpašnieces faktiskajā lietošanā esošā zemesgabala daļa zem būvēm nerada nekustamajā īpašumā esošā ceļā pārvaldītāja statusu.

[4.4] Ēku īpašniece nav privatizācijas subjekts, kas konkrētās būves ieguvusi savā īpašumā privatizācijas procesā. Arī zemesgabala īpašniece nav ieguvusi nekustamo īpašumu privatizācijas procesā. Tādējādi zemesgabala īpašniece uzskata, ka Lēmuma pamatošana ar likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" ir maldīga un nepamatota. Tāpat maldīgs un pretrunā ar tiesiskajiem un faktiskajiem lietas apstākļiem ir Lēmumā paustais secinājums, ka atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 57.pantā noteiktajam viss nekustamais īpašums ir noteikts kā būvju īpašumam funkcionāli saistītais zemesgabals. Šāds secinājums ir pamatots vienīgi ar ministrijas izdomātiem pieņēmumiem nevis pierādījumiem.

[4.5] Zemesgabala īpašniece uzskata, ka kritiski ir vērtējams Lēmumā norādītais, ka ar nekustamajā īpašumā izvietotajām ceļa zīmēm ir ierobežotas ēku īpašnieces tiesības uz īpašumu, ko esot nepieciešams aizsargāt. Pirmkārt, nav izprotams, kā tieši, ministrijas ieskatā, ir izpaudusies ēku īpašnieces „tiesību uz īpašumu" ierobežošana un ar kādu juridisku saturu sevi piepilda minētais apgalvojums. Otrkārt, Lēmumā nav norādīts pamatojums, uz kādu likuma normu pamata, ministrijas ieskatā, tai ir pienākums nodrošināt ēku īpašnieces tiesību uz īpašumu aizsardzību.

[4.6] Ar ceļa zīmju izvietošanu tika noteikta jauna ceļu satiksmes kārtība uz nekustamajā īpašumā esošā ceļa. Uzstādītās ceļa zīmes regulē transportlīdzekļu braukšanas un stāvēšanas kārtību nevis aizskar ēku īpašnieces „tiesības uz īpašumu". Lēmumā nav pamatots, kā ar uzstādītajām ceļa zīmēm noteiktā kārtība (kas pēc būtības ir saistoša tikai transportlīdzekļu vadītājiem) ietekmē ēku īpašnieces īpašumā esošo būvju lietošanu, jo ne Ceļu satiksmes likums, ne ceļu satiksmi regulējošās normas nenosaka un neietekmē būvju īpašuma lietošanas kārtību.

[4.7] Ministrija nav pamatojusi zemesgabala īpašnieces lūguma par zaudējumu atlīdzināšanas noraidīšanu, proti, nav saprotama skaidra motivācija izteiktā lūguma noraidīšanai. Lēmumā iztrūkst uz konkrētām likuma normām balstīts pamatojums zaudējumu atlīdzināšanas lūguma noraidīšanai. Tādējādi zemesgabala īpašniece secina, ka ministrija ir pievienojusies ēku īpašnieces apstrīdēšanas iesniegumā paustajam viedoklim.

[5] 2019.gada 22.augustā un 11.oktobrī tiesā saņemti trešo personu SIA „LN Degviela" un AS „Latvijas Nafta" paskaidrojumi par abu pieteicēju pieteikumiem *(lietas 1.sējuma 123. – 125.lapa un lietas 3.sējuma 13. – 16.lapa)*. No tiesai sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka, uzstādot ceļa zīmes un vertikālos apzīmējumus, zemesgabala īpašniece neiesniedza tām dokumentāciju, kas attiecas uz to izvietošanu. Tāpat abām trešajām personām kā blakus zemesgabala un būvju īpašniecēm nav prasīta piekrišana izvietot attiecīgos satiksmes organizācijas līdzekļus uz zemesgabala robežas. Uzstādīto ceļa zīmju un vertikālo apzīmējumu dēļ nav iespējama ceļa servitūta izmantošana. Turklāt vēršama uzmanība, ka attiecīgais ceļa servitūts ir vienīgais ceļš, pa kuru trešās personas var piekļūt savam nekustamajam īpašumam. Līdz ar to trešās personas uzskata, ka zemesgabala īpašniece ir rīkojusies prettiesiski un ierobežojusi trešo personu tiesības izmantot tām piederošo nekustamo īpašumu. Zemesgabala īpašniece nav vienīgā ceļa pārvaldītāja Ceļu satiksmes likuma 1.panta 2.punkta un 38.panta otrās daļas izpratnē. Līdz ar to nav tiesīga vienpersoniski ierosināt ceļa zīmju un vertikālo apzīmējumu izvietošanu zemesgabalā. Vertikālo apzīmējumu un ceļa zīmju uzstādīšanas jeb zemes gabalu nodalīšanas patiesais mērķis ir izslēgt ar tiesas spriedumu nodibināto servitūta izmantošanas iespēju.

[6] 2019.gada 25.septembrī un 1.novembrī tiesā saņemti ministrijas paskaidrojumi (*lietas 1.sējuma 131. – 132.lapa un lietas 3.sējuma 24. – 25.un 84.lapa*) par ēku īpašnieces pieteikumu, kuros norādīts, ka tā neatzīst pieteikumu un atzīst to par nepamatotu un noraidāmu. Tāpat ministrija norāda, ka nemaina savu Lēmumā pausto viedokli, tādēļ neatkārtos tajā pausto nostāju. Ministrija uzsver, ka zemesgabalam nodibināts ceļa servitūts 4,5 m platumā par labu ar zemesgabalu funkcionāli saistītajam nekustamajam īpašumam „DUS Nr.50" (kadastra Nr./numurs D/). Līdz ar to ceļa servitūts nodibināts nevis, lai nodrošinātu piekļuvi no zemesgabala blakus esošajā īpašumā (kadastra Nr./numurs E/), bet piekļuvi pie ēku (būvju) nekustamā īpašuma, kas atrodas zemesgabalā. Līdz ar to nav pamatots apgalvojums, ka vertikālie ceļu apzīmējumu traucē veiksmīgi izmatot zemesgabalā nodibināto ceļu servitūtu. Turklāt nav pamatots apgalvojums, ka ceļa servitūts beidzas ar izbraukšanu uz šobrīd trešajām personām piederošo blakus esošo zemesgabalu. Zemesgabala īpašniecei, saskaņojot ceļa zīmju izvietojumu, bija jāiesniedz gan shēmu par ceļa zīmju izvietošanu, gan arī informācija par saņemto piekrišanu no trešajām personām, kuru tiesības ceļa zīmes varētu ierobežot, ja šāda piekrišana ir nepieciešam atbilstoši faktiskajiem apstākļiem un izriet no īpašuma apgrūtinājumiem vai noslēgtajiem līgumiem. Vienlaikus ministrija uzskata, ka zemesgabala īpašniecei bija jāsniedz informāciju arī par to, ka ar ceļa zīmju izvietošanu paredzēts atrisināt strīdu ar trešajām personām, ko puses nevar atrisināt civiltiesiskā kārtībā. Zinot visus šos apstākļus, VAS „Latvijas Valsts ceļi", visticamāk, 2018.gada 27.decembrī nebūtu izdevusi saskaņojumu ceļa zīmju izvietošanai.

[7] Tiesas sēdē ēku īpašnieces pilnvarotā pārstāve pieteikumu uzturēja, atsaucoties uz pieteikumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem. Arī zemesgabala īpašnieces pilnvarotie pārstāvji pieteikumu uzturēja, atsaucoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem. Savukārt ministrijas pilnvarotā pārstāve abus pieteicēju pieteikumus neatzina un uzturēja Lēmumā un paskaidrojumos minētos argumentus. Trešo personu pārstāve atzina ēku īpašnieces pieteikumu, norādot, ka pievienojas tās argumentācijai, bet attiecībā uz zemesgabala īpašnieces pieteikumu norādīja, ka tas ir nepamatots un tādēļ noraidāms.

Motīvu daļa

I

[8] Pirmkārt, tiesa precizēs ēku īpašnieces pieteikuma priekšmetu.

Tiesā ierosināta lieta pēc ēku īpašnieces pieteikuma par Lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru nolemts atcelt Sākotnējais lēmumu daļā par vertikālo apzīmējumu Nr.906, Nr.907 un Nr.912 saskaņojuma atcelšanu.

Administratīvā procesa likuma 81.panta pirmā daļa noteic, ka augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi. Savukārt panta piektā daļa noteic, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā.

Kā izriet no lietas materiāliem, VAS „Latvijas Valsts ceļi" 2018.gada 27.decembra saskaņojums par ceļa zīmju un ceļa vertikālo apzīmējumu saskaņojumu ir ēku īpašniecei nelabvēlīgs. Tādēļ ēku īpašniece 2019.gada 25.janvārī vērsās VAS „Latvijas Valsts ceļi", lūdzot to atcelt. Administratīvais process iestādē, kas ierosināts uz ēku īpašnieces 2019.gada 25.janvāra iesniegumu savu galīgo noformējumu ieguva Lēmumā, kurš ēku īpašniecei ir nelabvēlīgs.

Tādējādi tiesai, lemjot par Lēmuma atcelšanu, nevar tikt sasniegts pieteicējas mērķis, proti, atceļot Lēmumu, saglabāsies tas tiesiskais statuss, kas bija nodibināts ar VAS „Latvijas Valsts ceļi" 2018.gada 27.decembra saskaņojumu.

Administratīvā procesa likuma 103.panta otrā daļa noteic, ka tiesa administratīvajā procesā, pildot savus pienākumus, pati (*ex officio*) objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku vērtējumu. Saskaņā ar minēto tiesību normu tiesa interpretē vai precizē prasījumu atbilstoši Administratīvā procesa likuma 184.pantā norādītajiem pieteikuma priekšmetiem, kā arī pieteicēja gribai, kura secināma no pieteikuma satura kopumā.

Izvērtējot pieteikumu un tam pievienotos dokumentus, secināms, ka ēku īpašnieces tiesiskajai interesei atbilstīgs ir pieteikuma priekšmets par

pienākuma uzlikšanu ministrijai izdot administratīvo aktu, ar kuru tiktu atcelts zemesgabala īpašniecei 2018.gada 27.decembrī izsniegtais saskaņojums ceļa vertikālo apzīmējumu Nr.906, Nr.907 un Nr.912 uzstādīšanai strīdus zemesgabalā.

II

[9] Tiesa, uzklausījusi pieteicēju pārstāvju, trešo personu pārstāvju un ministrijas pārstāves paskaidrojumus, un izvērtējusi lietas materiālos esošos pierādījumus to savstarpējā kopsakarā, atzīst, ka zemesgabala īpašnieces pieteikums ir noraidāms, bet ēku īpašnieces pieteikums ir daļēji apmierināms turpmāko apsvērumu dēļ.

[10] Ceļu satiksmes likuma 1.panta 3.punkts paredz, ka ceļš ir jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela un tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un saliņas). Šā panta 1.punktā noteikts, ka ceļa īpašnieks ir valsts, pašvaldība, fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš pieder uz īpašuma tiesību pamata. Savukārt saskaņā ar panta 2.punktu ceļa pārvaldītājs ir īpašnieks vai cita fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā (pārziņā).

Saskaņā ar likuma 6.panta pirmās daļas 2.punktu organizēt satiksmi, nodrošināt ceļa, tā mākslīgo būvju un inženierbūvju, kā arī satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu uzturēšanu lietošanas kārtībā atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā ir ceļa pārvaldītāja pienākums. Atbilstoši likuma 38.panta pirmajai daļai satiksmi uz ceļiem organizē citastarp ar ceļa zīmēm, ceļa apzīmējumiem un transporta plūsmas nožogojumiem. Savukārt saskaņā ar šā panta otro daļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs atbilstoši saskaņotajai projekta dokumentācijai vai saskaņojot ar valsts akciju sabiedrību „Latvijas Valsts ceļi". Saskaņojums par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu attiecas uz atbilstību standartiem ceļu satiksmes drošības jomā.

[11] Lietā nav strīda, ka zemesgabals Vidzemes šosejā 67, Siguldā, Siguldas novadā atbilst Ceļu satiksmes likumā ietvertā jēdziena „ceļš" definīcijai un ka zemesgabala īpašniece ir tā īpašnieks. Tomēr, kā redzams no Ceļu satiksmes likuma 1.panta 2.punkta un 38.panta otrās daļas, par ceļa pārvaldītāju, proti, personu, kura ir tiesīga veikt satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu, šā likuma izpratnē nav uzskatāms tikai ceļa īpašnieks, bet arī citas fiziskas vai juridiskas personas, kurām attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā (pārziņā).

Konkrētajā gadījumā uz strīdus zemesgabala atrodas ēku īpašniecei piederošas būves. Proti, pastāv situācija, kad zeme pieder vienai personai (zemesgabala īpašniecei), bet uz tās esošas ēkas (būves), kas likumīgi uzbūvēta pirms īpašuma reformas, pieder citai personai.

Kā atzinis Augstākās tiesas Civillietu departaments (Senāta Civillietu departaments), šādos – dalītā īpašuma – gadījumos starp ēkas īpašnieku un zemes īpašnieku pastāv tiesiskās attiecības par zemes lietošanu, kas nodibinātas nevis labprātīgi vienojoties, bet gan izpildot likumā noteiktu pienākumu, un tās juridiskajā literatūrā un tiesu praksē tiek sauktas par piespiedu nomu (*sk. Senāta Civillietu departamenta 2018.gada 9.marta sprieduma lietā Nr.SKC-56/2018 9.3.punktu, 2016.gada 3.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-255/2016 9.2.punktu, Senāta Civillietu departamenta paplašinātā sastāvā pieņemtā 2016.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-226/2016 6.2.1.punktu*).

[12] Ministrija uzskatot, ka starp ēku īpašnieci un zemesgabala īpašnieci pastāv piespiedu nomas attiecības, atzinusi, ka zemesgabala īpašniece nav uzskatāma par vienīgo ceļa pārvaldītāju Ceļu satiksmes likuma izpratnē, tālab atzinusi zemesgabala īpašniecei sniegtā ceļu satiksmes organizēšanas tehnisko līdzekļu uzstādīšanas shēmas saskaņojumu attiecībā uz ceļa zīmēm Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" (*„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) par prettiesisku.

Tomēr zemesgabala īpašniece šādam viedoklim nepiekrīt, jo uzskata, ka ēku īpašnieces lietošanā ir nodota vienīgi tā zemesgabala daļa, kas atrodas zem ēku īpašniecei iederošajām būvēm, nevis viss zemesgabals.

[13] Vispārīgi īpašums ir pilnīgas varas tiesības pār lietu (Civillikuma 927.pants) un īpašnieks var viņam piederošo lietu valdīt, iegūt tās augļus, izlietot to pēc sava ieskata savas mantas pavairošanai un vispār to lietot visādā kārtā, kaut arī no tā rastos zaudējums citai personai (Civillikuma 1038.pants).

Tomēr šo vispilnīgāko lietu tiesību ierobežo Civillikuma 1036.pants, kurš pilnīgas varas tiesību pār lietu īpašniekam paredz tikai tiktāl, ciktāl tā nav pakļauta sevišķi noteiktiem aprobežojumiem. Tas nozīmē, ka īpašnieks ir tiesīgs izmantot lietu pēc sava ieskata vienīgi tiktāl, ciktāl šāda rīcība nav pretrunā ar likumu vai citu personu tiesībām (*sk. Senāta Civillietu departamenta 2018.gada 9.marta sprieduma lietā Nr.SKC-56/2018 9.2.punktu*).

Civillikuma 928.pants paredz, ka īpašums var būt aprobežots kā pēc privātas gribas, tā arī pēc likuma.

Kā atzinis Senāta Civillietu departaments, nav šaubu, ka likums paredz izņēmumus no iepriekš minētā vispārējā noteikuma gadījumā, ja uz zemes gabala atrodas ēkas vai būves, kas nepieder zemes īpašniekam. Proti, situācijā, kad zeme pieder vienai personai, bet uz tās pirms īpašuma reformas likumīgi uzbūvētas ēkas īpašnieks ir cita persona, tad starp šīm personām uz likuma pamata pastāv tiesiskās attiecības, kuras juridiskajā literatūrā un tiesu praksē tiek sauktas par piespiedu nomu (*sk., piemēram, Grūtups A., Krastiņš E. Īpašuma reforma Latvijā. Rīga: Mans īpašums, 1995, 399.lpp.; Rozenfelds J. Lietu tiesības. Trešais labotais un papildinātais izdevums. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004, 73.lpp.; Satversmes tiesas 2009.gada 13.februāra sprieduma lietā Nr.2008-34-01 secinājumu daļas 12.punktu; Augstākās tiesas 2007.gada 24.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-738/2007 (C35066305), 2009.gada 28.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-40/2009 (C32132505), 2012.gada 27.jūnija spriedumu lietā Nr.SKC-351/2012 (C26053810), 2016.gada 17.jūnija spieduma lietā Nr.SKC-252/2016 (C28135508) 13.punktu, 2017.gada 31.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-4/2017 (C31431510) 11.punktu*). Šāds tiesisko attiecību juridiskais raksturs nepārprotami izriet no likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.panta pirmajā daļā, likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta pirmās daļas piezīmē, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktā un 54.panta pirmajā daļā ietvertā regulējuma, kuram atbilstoši dzīvojamās ēkas īpašniekam garantētas citai personai piederošās zemes lietošanas (nomas) tiesības, tādējādi taisnīgi līdzsvarojot zemes īpašnieka un ēkas īpašnieka atšķirīgās intereses (*sk. Senāta Civillietu departamenta 2018.gada 9.marta sprieduma lietā Nr.SKC-56/2018 9.2.-9.3.punktu, 2017.gada 24.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKC-56/2017 6.2.punktu*). Šis vispārīgais princips attiecas uz jebkuru gadījumu, kad zemes reformas rezultātā zemei ir viens, bet ēkai – cits īpašnieks (*sk. Satversmes tiesas 2009.gada 13.februāra sprieduma lietā Nr.2008-34-01 secinājumu daļas 14.3.punktu*).

Iepriekš minētais princips iekļautas arī likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 57.panta pirmajā un otrajā daļā, tādējādi, ņemot vērā, ka uz strīdus zemesgabala esošās būves sākotnēji piederējušas savulaik privatizējamajai akciju sabiedrībai „Latvijas Nafta", ministrijas atsaukšanās Lēmumā uz minētajām normām, lai pamatotu dalītā īpašuma principu konkrētajā gadījumā ir pamatota.

[14] Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, par nepamatotu uzskatāms zemesgabala īpašnieces viedoklis, ka tikai tā kā strīdus zemesgabala īpašniece ir uzskatāma par ceļa pārvaldītāju Ceļu satiksmes likuma izpratnē.

Zemesgabala īpašnieces īpašums ir aprobežots ar piespiedu nomu, un tas nozīmē, ka zemesgabals uz likuma pamata ir nodots ēku īpašnieces lietošanā, proti, pārvaldījumā (pārziņā). Savukārt tas, ievērojot Ceļu satiksmes likuma 1.panta 2.punktā ietverto ceļa pārvaldītāja definīciju, paredz, ka ceļa pārvaldītājs ir ne tikai ceļa īpašnieks, bet arī citas fiziskas vai juridiskas personas, kurām attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā (pārziņā), nozīmē, ka par ceļa pārvaldītāju konkrētajā gadījumā uzskatāma arī trešā persona.

Turklāt izskatāmajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes tam, ka Lēmuma pieņemšanas brīdī starp zemesgabala īpašnieci un ēku īpašnieci norisinājās tiesvedība par nomas tiesisko attiecību konstatēšanu, zemes nomas līguma būtisko sastāvdaļu noteikšanu un parāda piedziņu (civillieta Nr.C29382418). Kā izriet no iepriekš norādītajām tiesību normām, piespiedu nomas attiecības starp zemesgabala īpašnieci un ēku īpašnieci pastāvēja jau uz likuma pamata, taču, pusēm nespējot brīvprātīgi vienoties par zemes nomas attiecībām un risinot strīdu civilprocesuālā ceļā, vispārējās jurisdikcijas tiesa nodibina uz likuma pamata pastāvošo piespiedu nomas tiesisko attiecību būtiskās sastāvdaļas (*sal. Senāta Civillietu departamenta 2016.gada 3.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-255/2016 9.4.punkts, Senāta Civillietu departamenta paplašinātā sastāvā pieņemtā 2016.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-226/2016 6.2.2.punkts*). Tas nozīmē, ka, pat ja ar vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumu ēku īpašnieces lietošanā tiktu atzīta mazāka nomas platība nekā visa zemesgabala lielumā, kā tas ir izdarīts ar spēkā stājušos Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 5.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C29608415, ēku īpašniece tik un tā būtu uzskatāma par kādas noteiktas strīdus zemesgabala daļas pārvaldītāju Ceļu satiksmes likuma izpratnē un attiecīgi ceļa zīmju izvietošana pie zemesgabala robežām būtu arī tās pārziņā.

Līdz ar to lietā nav izšķirošas nozīmes apstāklim, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 29.marta spriedumu civillietā Nr.C35088114 strīdus zemesgabalā ir nodibināts ceļa servitūts par labu uzpildes stacijai Nr.50 (ēkas īpašnieces īpašumā esošā ēka ar kadastra Nr./numurs D/), jo izšķirošs ir apstāklis, kurš ir atzīstams par pārvaldītāju Ceļu satiksmes likuma izpratnē, ja konstatējama dalīta īpašuma esība.

[15] Kā jau tiesa norādīja, ka izskatāmās lietas kontekstā izšķirošs apstāklis ir tas, vai zemesgabala īpašniece ir uzskatāma par vienīgo strīdus ceļa pārvaldītāju Ceļu satiksmes likuma izpratnē, kurai ir jāatbild par satiksmes organizāciju uz attiecīgā ceļa un kura tālab ir tiesīga prasīt vispārīgā administratīvā akta izdošanu – ceļa zīmes izvietošanu uz tā.

Kā noskaidrots, konkrētajā gadījumā par strīdus ceļa pārvaldītāju ir uzskatāma gan zemesgabala īpašniece, gan ēku īpašniece, un tikai abām personām, vienojoties un nonākot pie vienota viedokļa par ceļa zīmju izvietošanu uz strīdus ceļa, ir iespējams saskaņot attiecīgo satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu.

Līdz ar to ministrija pamatoti atzinusi, ka ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" (*„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) saskaņojums ir prettiesisks.

Arī attiecībā uz strīdus zemes gabalā izvietotajiem vertikālajiem apzīmējumiem Nr.906 un Nr.907 ir attiecināmi tiesas iepriekš izdarītie secinājumi, tādējādi ministrija nepamatoti atcēlusi Sākotnējo lēmumu attiecīgajā daļā. Proti, VAS „Latvijas Valsts ceļi" pamatoti atcēla iepriekš sniegto saskaņojumu vertikālo apzīmējumu Nr.906 un Nr.907 izvietošanai strīdus zemesgabalā.

[16] Ēku īpašniece lūgusi atcelt arī vertikālā apzīmējuma Nr.912 saskaņojumu.

Kā izriet no lietas materiāliem, ēku īpašniece 2019.gada 5.februārī, vēršoties VAS „Latvijas Valsts ceļi", nebija apstrīdējusi vertikālā apzīmējuma Nr.912 saskaņojumu, līdz ar to VAS „Latvijas Valsts ceļi", pieņemot Sākotnējo lēmumu, nelēma par 2018.gada 27.decembrī veiktā saskaņojuma *(lietas 1.sējuma 133.lapa)* Nr.912 uzstādīšanai atcelšanu. Secīgi arī Lēmumā ministrija nav lēmusi par konkrētā saskaņojuma atcelšanu.

Ēku īpašniece lūgusi atcelt vertikālā apzīmējuma Nr.912 saskaņojumu vien vēršoties Administratīvajā rajona tiesā konkrētās lietas ietvaros.

Tādējādi secināms, ka ēku īpašniece nav konkrētu prasījumu izteikusi iestādēm, līdz ar ko tām nebija tiesisks pamats vērtēt un lemt par konkrētā saskaņojuma tiesiskumu.

Secīgi ēku īpašnieces pieteikums daļā par vertikālā apzīmējuma Nr.912 saskaņojuma atcelšanu ir noraidāms.

[17] Attiecībā uz zemesgabala īpašnieces argumentiem par to, kādēļ tā uzskata par nepieciešamu konkrēto ceļa zīmju izvietošanu uz strīdus ceļa, kā arī par zemesgabala īpašnieces un ēku īpašnieces savstarpējām civiltiesiskajām attiecībām, nav būtiskas nozīmes šajā administratīvajā lietā izskatāmā strīda – publisko tiesību, nevis privāttiesību jomā – izšķiršanai. Līdz ar to nav nozīmes zemesgabala īpašnieces apsvērumiem par to, vai zemesgabala īpašnieces vēlamo ceļa zīmju izvietošana uz strīdus ceļa skar vai neskar ēku īpašnieces saimniecisko darbību, vai uz strīdus zemesgabala esošās ēkas vispār ir lietošanai derīgas (zemesgabala īpašniece savos paskaidrojumos uzsver, ka būves principā ir uzskatāmas par graustiem) un vai tam lietā ir pietiekami pierādījumi.

[18] Kā izriet no tiesas iepriekš izdarītajiem secinājumiem, zemesgabala īpašniece nevarēja vienpersoniski bez ēku īpašnieces saskaņojuma ierosināt ceļa zīmju uzstādīšanu zemesgabalā. Attiecīgi VAS „Latvijas Valsts ceļi" nebija tiesiska pamata saskaņot ceļa zīmju izvietošanu, proti, tā pieņēma adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu.

No Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas izriet, ka, lai atceltu labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu, ir nepieciešams konstatēt vismaz vienu no tajā minētajiem apstākļiem (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2017.gada 13.janvāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-229/2017 6.punktu*).

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 3.punktam, labvēlīga prettiesiska administratīvā akta atcelšana ir iespējama, ja administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses.

Sabiedrības interesēs ir ceļa zīmju – vispārēju administratīvo aktu – likumpamatota esība. Proti, sabiedrības interesēm atbilst, ka obligāti izpildāms akts, kas pieprasa attiecīgu rīcību ne tikai no zemesgabala un būvju īpašniekiem, bet arī no jebkurām trešajām personām, kas atrodas ceļa zīmju darbības zonā, ir tiesisks.

Tā kā zemesgabals atrodas piespiedu nomā ēku īpašniecei, tad zemesgabala īpašnieces tiesiskā paļāvība uz netraucētu rīcību ar zemesgabalu pēc saviem ieskatiem, tostarp attiecībā uz ceļa zīmju izvietošanu, nav aizsargājama. Tiesa arī nekonstatē, ka administratīvā akta atcelšanas gadījumā zemesgabala īpašniecei rastos nesamērīgs tiesību ierobežojums vai nesamērīgi zaudējumi. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" *(„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) un vertikālo apzīmējumu Nr.906, Nr.907 saskaņojuma atcelšanu par tiesisku un pamatotu.

[19] Zemesgabala īpašniece lūdz atlīdzināt viņai radušos mantiskos zaudējumus 3 957 *euro* apmērā sakarā ar izdevumiem, kas tai radušies ar strīdus ceļazīmju uzstādīšanu un kuras pēc tam ir nācies demontēt.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Savukārt, saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmo daļu iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot

prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmā daļa noteic, ka tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība — objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.

Kā tiesa šajā spriedumā secināja, VAS „Latvijas Valsts ceļi" sākotnēji prettiesiski saskaņoja zemesgabala īpašniecei ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" *(„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) un vertikālo apzīmējumu Nr.906, Nr.907 uzstādīšanu. Tādējādi vēlāk bija tiesisks pamats minēto sakņojumu atcelt.

Kā izriet no lietas materiāliem, zemesgabala īpašniece, pamatojoties uz sākotnējā saskaņojuma esību, uzstādīja ceļa zīmes Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" *(„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) un vertikālos apzīmējumus Nr.906, Nr.907, savukārt vēlāk, ņemot vērā Sākotnējā lēmumā uzlikto pienākumu zemesgabala īpašniecei, tos demontēja.

Zemesgabala īpašniece, lai pierādītu minēto ceļa zīmju un vertikālo apzīmējumu uzstādīšanai iztērēto naudas līdzekļu summu, ir iesniegusi tāmes, rēķinus un maksājumu uzdevumus *(lietas 3.sējuma 66. – 75.lapa)*, atbilstoši kuriem kopējā izdevumu summa ir 3 957 *euro*, ko zemesgabala īpašniece lūdz atmaksāt.

Ņemot vērā minēto, ir konstatējams, ka vispārīgi pastāv tiesiskais pamats un cēloņsakarība zemesgabala īpašnieces prasīto zaudējumu atlīdzināšanai, proti, 2018.gada 27.decembrī prettiesiski tika izdots saskaņojums, kura rezultātā zemesgabala īpašniecei vēlāk atceļot saskaņojumu, radās zaudējumi.

Tomēr saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 10.panta pirmo daļu cietušais nav tiesīgs pilnīgi vai daļēji saņemt zaudējuma atlīdzinājumu, ja viņš nav, izmantojot savas zināšanas, spējas un praktiskās iespējas, darījis visu iespējamo, lai zaudējumu novērstu vai samazinātu. Savukārt panta otrā daļa noteic, ka cietušais nav tiesīgs saņemt zaudējuma atlīdzinājumu, ja ar apzinātu rīcību ir veicinājis viņam nodarītā zaudējuma rašanos vai tā apmēra palielināšanos.

Proti, privātpersona nav tiesīga uz zaudējumu atlīdzinājumu, ja viņas rīcībā ir konstatējama līdzatbildība, kuru dēļ viņai radušies zaudējumi.

Kā izriet no lietas materiāliem, zemesgabala īpašniece, sākotnēji vēršoties pēc saskaņojuma VAS „Latvijas Valsts ceļi", bija informēta, ka viņa nav vienīgā persona, kas varētu būt tiesiski ieinteresēta strīdus zemesgabala izmantošanā. Proti, viņai bija zināms, ka uz Zemesgabala atrodas ēku īpašniecei piederošās būves. Par to liecina vispārējās jurisdikcijas tiesā ierosinātās un skatītās civillietas Nr.C29608415 un Nr.C29382418 saistībā ar piespiedu nomu. Tāpat zemesgabala īpašniece, lūdzot ceļazīmju un ceļa vertikālo apzīmējumu saskaņojumu, neinformēja, proti, noklusēja VAS „Latvijas Valsts ceļi" par to, ka, iespējams, pastāv ieinteresētā persona ceļa zīmju un ceļa vertikālo apzīmējumu izvietošanā. Tādējādi zemesgabala īpašniecei nevarēja rasties aizsargājama tiesiskā paļāvība, ka vēlāk pie šādiem apstākļiem izdots administratīvais akts netiktu atcelts.

Papildus norādāms, ka zemesgabala īpašniece zaudējumu aprēķina ir iekļāvusi arī zaudējumus, kas tai ir radušies saistībā ar uzlīmes „Vertikālais ceļa apzīmējuma Nr.912" uzstādīšanu *(lietas 3.sējuma 71.un 74lapa)*, proti, 174,74 *euro* bez PVN.

Kā jau tiesa šajā spriedumā secināja, nedz ar Sākotnējo lēmumu, nedz Lēmumu nav atcelts saskaņojums vertikālais ceļa apzīmējumam Nr.912. Tādējādi attiecībā uz konkrēto naudas summu nav konstatējami zaudējumi. Turklāt zemesgabala īpašnieces citi pieteiktie izdevumi daļēji ir saistāmi arī ar konkrēto ceļa apzīmējumu Nr.912, bet atbilstoši izrakstītajām tāmēm un rēķiniem nav atsevišķi izdalīti, piemēram, satiksmes organizācijas shēmas izstrāde, mobilizācija uz objektu u.c. *(lietas 3.sējuma 66. – 69.un 71.lapa)*.

Līdz ar to tiesa nekonstatē tiesisko pamatu zaudējumu atlīdzināšanai.

[20] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts (tostarp šā likuma 191.[2] pantā paredzētajā kārtībā) vai tiesvedība lietā izbeigta, pamatojoties uz šā likuma 282.panta 7.punktu, tiesa (tiesnesis) piespriež no atbildētāja (iespējamā atbildētāja) par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ņemot vērā, ka ēku īpašnieces pieteikums ir daļēji apmierināms, par labu ēku īpašniecei no Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Satiksmes ministrijas – ir piespriežama ēku īpašnieces par pieteikumu samaksātā valsts nodeva 30 *euro* apmērā *(lietas 1.sējuma 14.lapa)*.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt SIA „East-West Transit" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai izdot administratīvo aktu, ar kuru tiktu atcelts SIA „AE Investments" izsniegtais saskaņojums ceļa vertikālo apzīmējumu Nr.906, Nr.907 un Nr.912 uzstādīšanai.

Uzlikt par pienākumu mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās izdot administratīvo aktu, ar kuru tiktu atcelts 2018.gada 27.decembrī SIA „AE Investments" izsniegtais saskaņojums ceļa vertikālo apzīmējumu Nr.906 un Nr.907 uzstādīšanai nekustamajā īpašumā /adrese/ (kadastra Nr./numurs A/), pārējā daļā pieteikumu **noraidīt**.

Piespriest no Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Satiksmes ministrijas par labu SIA „East-West Transit" tās samaksāto valsts nodevu 30 *euro*.

Noraidīt SIA „AE Investments" pieteikumu par Latvijas Republikas Satiksmes ministrijas 2019.gada 7.augusta lēmuma Nr.03-02/2387 „Par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu /adrese/, saskaņojumu" atcelšanu daļā, ar kuru nolemts atstāt spēkā VAS „Latvijas Valsts ceļi" 2019.gada 24.maija lēmumu Nr.1.1./6256 „Par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu saskaņojumu" daļā par ceļa zīmju Nr.523 „Stāvēšanas aizlieguma zona", Nr.524 „Stāvēšanas aizlieguma zonas beigas", Nr.849 „Pārējā papildinformācija" (*„Izņemot ar SIA „AE Investments" atļaujām"*) saskaņojuma atcelšanu, un mantisko zaudējumu 3 957 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Karnīte